

I Islamisk Stats gamle hovedstad, Raqqa, er byen klar til at holde fri og fejre 8. marts

Det kurdiske selvstyre i det nordøstlige Syrien holder fast i målet om forandring og ligestilling. Derfor er der kvinder med på alle de officielle poster.

Politiken

Af Jacob Svendsen

08/03/2023

Imere end tre år var byen Raqqa dybt inde i Syrien ved Eufrat-flodens bred byen med verdens værste omdømme.

Det var her, de radikale islamistiske krigere fra Islamisk Stat oprettede deres hovedstad i det kalifat, som i deres drømme og verdens mareridt skulle brede sig ud i hele Mellemøsten.

Det var herfra, verden så ubegribelige billeder af, hvordan mennesker i det 21. århundrede blev aflivet uden rettergang. Halshugget, hængt, stenet og sågar brændt levende.

Og det var herfra, at Islamisk Stat i oktober 2017 indledte deres sidste tilbagetog i retning mod det sorte kalifats endelige nederlag på grænsen mellem Syrien og Irak.

Mere end fem år efter Islamisk Stats nederlag er Raqqa stadigvæk en by med ruinhobe efter vestlige - også danske - kampflys luftangreb under krigen mod Islamisk Stat. Det er en by med elendige levevilkår og en by uden nogen lette løsninger på vejen mod genopbygning og udvikling.

Oven i arven efter Islamisk Stats terror kommer en helt uafklaret politisk og militær situation i den uafsluttede syriske borgerkrig. Tyrkiet, USA, Rusland, rester af militante islamistiske grupper og skjulte celler af krigere fra Islamisk Stat gør i perioder hverdagen til et bogstavelig talt livsfarligt rod for både indbyggere og gæster.

Begge køn på alle poster

På den baggrund er der mange gode grunde til, at vi bliver blæst noget bagover i de klassiske dybe lænestole udstyret med imiteret velour ved vores møde med lederne af den humanitære indsats i Raqqas bystyre.

Samer al-Nashef er 30 år. En ren årsunge i en del af verden, hvor alder traditionelt betyder noget, når det kommer til anseelse, magt og indflydelse.

Ved siden af ham sidder en kvinde, Jwana Mohammad, der er 5 år yngre.

Sammen leder de to den humanitære indsats i Raqqa - et af de tungeste ansvar at bære her i byen.

Alderen i de ledende politiske lag er ikke den eneste overraskelse, der venter os. Onsdag 8. marts er kvindernes internationale kampdag, og på de her kanter er det også officiel helligdag. Det er 8. marts i hele NES eller North Eastern Syria, som det kurdisk dominerede nordøstlige hjørne af Syrien, hvor vi befinder os, kalder sig selv.

»Måske er vi lidt for unge, men vi har haft denne post sammen de sidste tre år«, forklarer Samer al-Nashef. Men hvorfor også en kvindelig kollega?

»Vi har altid både en kvinde og en mand på de officielle poster. Det gælder overalt her i NES«.

Så forstår vi også lidt bedre, at 8. marts bliver fejret her i et af de mest mandsdominerede hjørner af verden. »Kvinder er afgørende for vores udvikling, derfor er der dobbeltrepræsentation«.

Jwana Mohammad tager over: »Kvinderne skal arbejde og deltage i alle funktioner. I år gør vi desværre ikke noget særligt ud af kvindedagen. I må forstå, at det er på grund af jordskælvet«.

Og så er vi fremme ved det, der for alvor optager de to ansvarlige for humanitær indsats i Raqqa. Jordskælvene, der for fem uger siden ramte Tyrkiet og Syrien. Raqqa fik stort set ikke fjøjet nye ruiner til dyngerne af murbrokker, men 200 kilometer mod vest var skælvet altødelæggende.

»Vi forsøgte med det samme at sende hjælp. Vi samlede ind forskellige steder i byen, det blev til over 100 lastvognslæs. Vi åbnede alle vores kontrolposter med det samme. Vi var klar med hjælp i løbet af 24 timer, også entreprenørmaskiner«.

Samer al-Nashef hæver stemmen. »Det handler om humanitær hjælp - ikke politik. Men både i de områder, som Tyrkiet kontrollerer, og i Assads områder blev hjælpen afvist«.

Først efter 7 dage kom hjælpen ind i Syrien. Både via grænsen mod Tyrkiet og fra NES. Mindst 45.000 er døde i Tyrkiet, mens det officielle tal for Syrien er over 6.000.

Det er tydeligt, at forargelsen og vreden over de tonedøve myndigheder på den anden side af de ustabile frontlinjer præger de to.

Smertelige minder fra krigen

Men de bærer - som de fleste i området - også på personlige oplevelser fra den snart 12 år lange borgerkrig.

Jwana Mohammad var ikke andet end en stor skolepige, da krigen begyndte. Hendes familie slap relativt helskindet gennem årene med Islamisk Stat. I begyndelsen klarede de sig hjemme i Raqqa, men på et tidspunkt blev alle kurdere smidt ud af byen. Jwana og familien flygtede til byen Kobane mod nord. Det var her, bevæbnede kurdiske mænd og kvinder hjulpet af amerikanske luftbombardementer første gang viste, at Islamisk Stat kunne besejres og trænges tilbage.

Samer al-Nashefs 'held' blev, at han tilbragte knap halvdelen af borgerkrigen i Assads fængsler. Umiddelbart efter opstanden blev den politisk aktive økonomistuderende smidt i fængsel.

30-årige Samer al-Nashef (th.) og 25-årige Jwana Mohammad leder sammen den humanitære indsats i Raqqa - et af de tungeste ansvar at bære i byen.

»4 år, 5 måneder og 10 dage«, han kan det på fingerspidserne. Men det værste var, da Samer al-Nashefs otte år gamle lillesøster en dag blev samlet op af det islamiske moralpoliti på gaden i Raqqa. Pigens sneakers med tegneseriefigurene Tom og Jerry faldt ikke i deres smag. Da hun kom tilbage

var hun hårdt mærket psykisk.

»Den dag i dag har hun nærmest dødsangst, hvis hun møder en mand med langt skæg«, forklarer storebror. De langskæggede er der til gengæld langt imellem i Raqqa. Faktisk var der ikke en eneste i gadebilledet dagen før kvindernes internationale kampdag.